

Valsts sociālās
apdrošināšanas aģentūra

**Informācija
par valsts pakalpojumiem
cilvēkiem ar invaliditāti**

ĢIMENĒM, KURAS AUDZINA BĒRNU AR INVALIDITĀTI

PIEMAKSA PIE ĢIMENES VALSTS PABALSTA PAR BĒRNU AR INVALIDITĀTI

- ▶ **Tiesības saņemt:** vienam no vecākiem, aizbildnim vai personai, kura, pamatojoties uz bāriņtiesas lēmumu, audzina bērnu, kam Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisija (VDEĀVK) noteikusi invaliditāti.
- ▶ **Apmērs: 106,72 eiro** mēnesī.
- ▶ **Piešķir:** no dienas, kad bērnam noteikta invaliditāte līdz dienai, kad bērns ar invaliditāti, sasniedz 18 gadu vecumu.
- ▶ **Izmaksā:** reizi mēnesī to laika periodu, par kuru noteikta invaliditāte, neatkarīgi no ģimenes valsts pabalsta izmaksas.

BĒRNA AR INVALIDITĀTI KOPŠANAS PABALSTS

- ▶ **Tiesības saņemt:** vienam no vecākiem, aizbildnim vai personai, kura, pamatojoties uz bāriņtiesas lēmumu, kopj bērnu, kam VDEĀVK noteikusi invaliditāti un izsniegusi atzinumu par īpašas kopšanas nepieciešamību.
- ▶ **Apmērs: 213,43 eiro** mēnesī.
- ▶ **Piešķir:** no dienas, kad bērnam izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību, uz atzinumā noteikto laika periodu, bet ne ilgāk kā līdz dienai, kad bērns sasniedz 18 gadu vecumu.
- ▶ **Izmaksā:** reizi mēnesī visu periodu, par kuru noteikta invaliditāte un īpašas kopšanas nepieciešamība.

PABALSTS TRANSPORTA IZDEVUMU KOMPENSĒŠANAI PERSONĀM AR INVALIDITĀTI, KURĀM IR APGRŪTINĀTA PĀRVIETOŠANĀS

- ▶ **Tiesības saņemt:** vienam no vecākiem, aizbildnim vai personai, kura, pamatojoties uz bāriņtiesas lēmumu, audzina bērnu, kam noteikta invaliditāte un kuram VDEĀVK izsniegusi atzinumu par medicīniskajām indikācijām vieglā automobiļa speciālai pielāgošanai un pabalsta saņemšanai transporta izdevumu kompensēšanai.
- ▶ **Apmērs: 79,68 eiro** par katru sešu mēnešu periodu.
- ▶ **Piešķir:** no dienas, kad izsniegts VDEĀVK atzinums, līdz laikam, kamēr beidzas noteiktās invaliditātes vai atzinuma termiņš, bet ne ilgāk kā līdz dienai, kad bērns sasniedz 18 gadu vecumu.
- ▶ **Izmaksā:** divas reizes gadā par katru pilnu sešu mēnešu periodu.

SVARĪGI!

Tiesības saņemt šos pabalstus ir Latvijā pastāvīgi dzīvojošām personām, kurām piešķirts personas kods un kuru bērniem ir piešķirts personas kods.

KĀ PIEPRASĪT?

6 mēnešu laikā no dienas, kad VDEĀVK noteikusi bērnam invaliditāti vai izsniegusi atzinumu, iesniedzot pieprasījumu:

- ▶ **elektroniski** – portālā www.latvija.lv, izvēloties e-pakalpojumu „E-iesniegums VSAA pakalpojumiem” vai nosūtot ar drošu elektronisku parakstu parakstītu iesniegumu uz e-pasta adresi: edoc@vsaa.gov.lv;
- ▶ **klātienē** – jebkurā VSAA vai Valsts un pašvaldību vienotajā klientu apkalpošanas centrā;
- ▶ **pa pastu** – nosūtot iesniegumu jebkurai VSAA nodaļai.

VALSTS ATBALSTS AR CELIAKIJU SLIMIEM BĒRNIEM

- ▶ **Tiesības saņemt:** vienam no vecākiem, aizbildnim vai personai, kura, pamatojoties uz bāriņtiesas lēmumu, audzina bērnu, kam sertificēts ārsts – gastroenterologs ir konstatējis saslimšanu ar celiakiju. Pēc 18 gadu vecuma sasniegšanas atbalstu var saņemt pats bērns.
- ▶ **Apmērs: 106,72 eiro** mēnesī.
- ▶ **Piešķir:** no ārsta izziņas izsniegšanas dienas līdz izziņā noteiktajam atkārtotās pārbaudes termiņam, kas nepārsniedz divu gadu termiņu, ja bērns nav sasniegjis pilngadību. Pēc 18 gadu vecuma sasniegšanas piešķir, ja bērns mācās vispārējās izglītības vai profesionālās izglītības iestādē un nav vecāks par 20 gadiem vai studē augstskolā dienas nodaļā (pilna laika klātienē) un nav vecāks par 24 gadiem.
- ▶ **Izmaksā:** reizi mēnesī visu laika periodu, par kuru izsniegta ārsta – gastroenterologa izziņa.

KĀ PIEPRASĪT?

Jāiesniedz iesniegums atbalsta piešķiršanai un sertificēta gastroenterologa rakstiska izziņa klātienē vai, nosūtot pa pastu jebkurai VSAA nodaļai.

SVARĪGI!

Ja atbalsts pieprasīts **12 mēnešu laikā** pēc ārsta izziņas izsniegšanas, to piešķir no izziņas izsniegšanas dienas. Ja vēlāk, tad to piešķir tikai par iepriekšējiem 12 mēnešiem, skaitot no pieprasīšanas dienas.

PERSONĀM AR INVALIDITĀTI

INVALIDITĀTES PENSIJA

► **Tiesības saņemt:** personai, kurai VDEĀVK noteikusi invaliditāti un kura nav sasniegusi vecuma pensijas piešķiršanai nepieciešamo vecumu, un kurai apdrošināšanas stāžs nav mazāks par **trim gadiem**.

► **Apmērs:**

Ja noteikta **I un II grupas** invaliditāte, pensijas apmērs ir atkarīgs no:

- personas vidējās apdrošināšanas iemaksu algas, ko nosaka par jebkuriem 36 mēnešiem pēc kārtas pēdējo piecu gadu laikā pirms invaliditātes pensijas piešķiršanas;
- personas individuālā apdrošināšanas stāža;
- maksimāli iespējamā apdrošināšanas stāža, kuru nosaka no personas 15 gadu vecuma līdz noteiktā pensijas vecuma sasniegšanai.

Invaliditātes pensiju minimālajā apmērā piešķir, ja persona piecus gadus pirms invaliditātes pensijas piešķiršanas nav bijusi apdrošināta invaliditātes riskam.

- I grupas invaliditātes pensijas minimālais apmērs ir **102,45 eiro**, invalīdam kopš bērnības – **170,75 eiro**;
- II grupas invaliditātes pensijas minimālais apmērs ir **89,64 eiro**, invalīdam kopš bērnības **149,41 eiro**.

Ja noteikta **III grupas** invaliditāte, pensijas apmērs ir **64,03 eiro**, invalīdam kopš bērnības – **106,72 eiro**.

► **Piešķir:** no invaliditātes noteikšanas dienas līdz invaliditātes beigu datumam.

► **Izmaksā:** katru mēnesi visu laika periodu, par kuru noteikta invaliditāte.

SVARĪGI!

Tiesības uz invaliditātes pensiju ir Latvijā dzīvojošai apdrošinātai personai, kurai nav piešķirta vecuma pensija, t.sk. citas valsts, kā arī invaliditātes cēlonis nav nelaimes gadījums darbā vai arodslimība.

KĀ PIEPRASĪT?

6 mēnešu laikā no tiesību rašanās dienas, iesniedzot pieprasījumu:

- **elektroniski** – portālā **www.latvija.lv**, izvēloties e-pakalpojumu „E-iesniegums VSAA pakalpojumiem” vai nosūtīt ar drošu elektronisku parakstu parakstītu iesniegumu uz e-pasta adresi: edoc@vsaa.gov.lv;
- **klātienē** – jebkurā VSAA vai Valsts un pašvaldību vienotajā klientu apkalpošanas centrā.

VALSTS SOCIĀLĀ NODROŠINĀJUMA PABALSTS PERSONĀM AR INVALIDITĀTI

- ▶ **Tiesības saņemt:** personai, kurai VDEĀVK noteikusi invaliditāti un kurai nav tiesības uz invaliditātes pensiju, jo kopējais darba apdrošināšanas stāžs ir mazāks nekā 3 trīs gadi.
- ▶ **Apmērs:**
 - personai ar I invaliditātes grupu **83,24 eiro** mēnesī;
 - personai ar II invaliditātes grupu **76,84 eiro** mēnesī;
 - personai ar III invaliditātes grupu **64,03 eiro** mēnesī;
 - invalīdam kopš bērnības ar I invaliditātes grupu **138,74 eiro** mēnesī;
 - invalīdam kopš bērnības ar II invaliditātes grupu **128,06 eiro** mēnesī;
 - invalīdam kopš bērnības ar III invaliditātes grupu **106,72 eiro** mēnesī.
- ▶ **Piešķir:** no dienas, kad VDEĀVK izsniegusi atzinumu par invaliditātes noteikšanu uz noteikto invaliditātes laiku.
- ▶ **Izmaksā:** reizi mēnesī visu laika periodu, par kuru noteikta invaliditāte.

SVARĪGI!

Lai saņemtu šo pabalstu, jābūt nodzīvojušam Latvijā kopumā **5 gadus**, no tiem pēdējos **12 mēnešus nepārtraukti**.

PABALSTS PERSONAI AR INVALIDITĀTI, KURAI NEPIECIEŠAMA KOPŠANA

- ▶ **Tiesības saņemt:** personai, kurai VDEĀVK noteikusi invaliditāti un izsniegusi atzinumu par īpašas kopšanas nepieciešamību.
- ▶ **Apmērs:** **213,43 eiro** mēnesī.
- ▶ **Piešķir:** no dienas, kad izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību.
- ▶ **Izmaksā:** reizi mēnesī visu laika periodu, par kuru noteikta invaliditāte un īpašas kopšanas nepieciešamība.

PABALSTS TRANSPORTA IZDEVUMU KOMPENSĒŠANAI PERSONĀM AR INVALIDITĀTI, KURĀM IR APGRŪTINĀTA PĀRVIETOŠANĀS

- ▶ **Tiesības saņemt:** personai, kurai VDEĀVK noteikusi invaliditāti un izsniegusi atzinumu par medicīniskajām indikācijām vieglā automobiļa speciālai pielāgošanai un pabalsta saņemšanai transporta izdevumu kompensēšanai.
- ▶ **Apmērs:** **79,68 eiro** par katru sešu mēnešu periodu.
- ▶ **Piešķir:** no dienas, kad izsniegts VDEĀVK atzinums līdz laikam, kamēr beidzas noteiktās invaliditātes vai atzinuma termiņš.
- ▶ **Izmaksā:** divas reizes gadā par katru pilnu sešu mēnešu periodu.

SVARĪGI!

Tiesības saņemt šos pabalstus ir Latvijā pastāvīgi dzīvojošām personām, kurām piešķirts personas kods.

KĀ PIEPRASĪT?

6 mēnešu laikā no tiesību rašanās dienas, iesniedzot pieprasījumu:

- ▶ **elektroniski** – portālā **www.latvija.lv**, izvēloties e-pakalpojumu „E-iesniegums VSAA pakalpojumiem” vai nosūtot ar drošu elektronisku parakstu parakstītu iesniegumu uz e-pasta adresi: *edoc@vsaa.gov.lv*;
- ▶ **klātienē** – jebkurā VSAA vai Valsts un pašvaldību vienotajā klientu apkalpošanas centrā;
- ▶ **pa pastu** – nosūtot jebkurai VSAA nodaļai.

KAITĒJUMA ATLĪDZĪBA ČERNOBIĻAS AES AVĀRIJAS SEKU LIKVIDĒŠANAS DALĪBNIEKIEM

- ▶ **Tiesības saņemt:** personai, kurai VDEĀVK ir noteikusi invaliditāti vai tikai darbspēju zaudējumu kā Černobiļas AES avārijas seku likvidēšanas dalībniekam saistībā ar Černobiļas AES avārijas seku likvidēšanas darbu veikšanas izraisītām sekām.
- ▶ **Apmērs:** tiek noteikts, ņemot vērā iepriekšējā kalendāra gada vidējo apdrošināšanas iemaksu algu valstī un personai noteikto darbspēju zaudējuma pakāpi procentos.
- ▶ **Piešķir:** ar invaliditātes vai darbspēju zaudējuma pakāpes noteikšanas dienu.
- ▶ **Izmaksā:** katru mēnesi visu laika periodu, par kuru noteikta invaliditāte vai darbspēju zaudējums.

VALSTS SOCIĀLAIS PABALSTS ČERNOBIĻAS AES AVĀRIJAS SEKU LIKVIDĒŠANAS DALĪBNIEKAM

- ▶ **Tiesības saņemt:** Černobiļas AES avārijas seku likvidēšanas dalībniekiem, kuriem VDEĀVK ir noteikusi invaliditāti saistībā ar Černobiļas AES avārijas seku likvidēšanas darbu veikšanu.
- ▶ **Apmērs:** 100 eiro mēnesī.
- ▶ **Piešķir:** ar invaliditātes noteikšanas dienu.
- ▶ **Izmaksā:** katru mēnesi visu laika periodu, par kuru noteikta invaliditāte.

APDROŠINĀŠANAS ATLĪDZĪBA SAKARĀ AR NELAIMES GADĪJUMU DARBĀ VAI ARODSLIMĪBU

- ▶ **Tiesības saņem:** sociāli apdrošinātai personai, kurai saistībā ar nelaimes gadījumu darbā vai arodslimību iestāties darbspēju zaudējums, un VDEĀVK ir noteikusi invaliditāti šo iemeslu dēļ.
- ▶ **Apmērs:** nosaka, ņemot vērā VDEĀVK noteiktos darbspēju zaudējuma procentus un personas vidējo apdrošināšanas iemaksu algu.
- ▶ **Piešķir:** ar invaliditātes noteikšanas dienu.
- ▶ **Izmaksā:** katru mēnesi visu laika periodu, par kuru noteikta invaliditāte.

PABALSTS PAR ASISTENTA IZMANTOŠANU PERSONĀM AR I GRUPAS REDZES INVALIDITĀTI

- ▶ **Tiesības saņem:** personai, kurai VDEĀVK ir noteikusi I grupas redzes invaliditāti, ja šī persona nesaņem asistenta pakalpojumu pašvaldībā, kā arī nesaņem valsts pabalstu personai ar invaliditāti, kurai nepieciešama kopšana.
- ▶ **Apmērs:** 17,07 eiro nedēļā.
- ▶ **Piešķir:** no dienas, kad pabalsta pieprasītājs ir iesniedzis iesniegumu VSAA asistenta pakalpojumu izmantošanai.
- ▶ **Izmaksā:** katru mēnesi visu laika periodu, par kuru noteikta I grupas redzes invaliditāte.

KĀ PIEPRASĪT?

Iesniedzot pieprasījumu:

- ▶ **klātienē** - jebkurā VSAA vai Valsts un pašvaldību vienotajā klientu apkalpošanas centrā;
- ▶ **pa pastu** – nosūtīt jebkurai VSAA nodaļai;
- ▶ **elektroniski** – nosūtīt ar drošu elektronisku parakstu parakstītu iesniegumu uz e-pasta adresi: edoc@vsaa.gov.lv.

SVARĪGI!

Informāciju par cilvēkam noteikto invaliditāti, darbspēju zaudējuma pakāpi vai atzinumu par medicīnisko indikāciju noteikšanu VSAA no VDEĀVK saņem elektroniski.

Kam uzdot neskaidrus jautājumus?

- ▶ Rakstiet *konsultacijas@vsaa.lv* – VSAA speciālisti rakstiski Jums atbildēs trīs darba dienu laikā.
- ▶ Zvaniet, tālrunis konsultācijām: 64507020.
- ▶ Sarežģītākas situācijas Jums izskaidros VSAA nodaļās klātienē. Izmantojiet iepriekšējā pieraksta iespējas ***www.vsaa.lv/kontakti***.

Aktuālu informāciju VSAA paziņo arī sociālo tīklu ***twitter @VSAA_LV*** un ***facebook @VSAA.LV*** vietnēs, kā arī mājaslapā ***www.vsaa.gov.lv***.